

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

**Alla tar sig inte ut lika
snabbt. Tyvärr tar bränder
ingen hänsyn till det.**

Varje år dör ungefär 80 människor i bostadsbränder i Sverige. Av de som råkar illa ut så är människor med olika typer av funktionsnedsättningar överrepresenterade. Det är därför viktigt att öka medvetenheten om vilka som är särskilt utsatta och hur man ökar säkerheten där hemma.

I alla bostäder bör det finnas fungerande brandvarnare. Dessutom rekommenderas brandsläckare och brandfilt. Detta i kombination med bostadens grundskydd räcker för många, men inte för alla. En del personer löper högre risk att dö eller skadas vid brand och behöver därför ett förstärkt brandskydd.

På nästa sida kan du läsa om varför vissa människor är särskilt utsatta vid bostadsbränder. Kanske känner du igen dig i något? Då kan du läsa vidare om hur du själv eller med hjälp av andra kan öka din säkerhet där hemma.

Ta hand om dig.

Vilka är extra utsatta vid bränder?

Här nedan följer några konkreta exempel på vad som kan göra en person särskilt utsatt vid en bostadsbrand.

Nedsatt hörsel

Nedsatt hörsel kan göra att man inte uppfattar larmet från brandvarnaren.

Nedsatt syn eller rörelsevårigheter

Den som ser dåligt eller har problem att röra sig kan ha svårt för att snabbt sätta sig i säkerhet.

Minnessvårigheter

Om man har minnessvårigheter kan det vara svårt att göra rätt saker vid en brand. Man kan ha svårt för att bedöma en situation, göra saker i en lämplig ordning eller larma. Glömska kan också göra att man ibland glömmer maten på spisen eller att släcka levande ljus.

Starka läkemedel eller alkohol

Om man ofta är påverkad av läkemedel eller alkohol kan man ha svårt för att uppfatta en brand, men ibland också ha ett beteende som ökar risken för att en brand uppstår. Exempelvis om man råkar somna med en cigarett i handen.

Rökning

Många bränder där människor dör är rökningrelaterade. Det är ofta personer som är påverkade av exempelvis alkohol eller har nedsatta funktioner som har en högre risk för eller vid en rökningrelaterad brand.

Känner du igen dig i något?

Om du vet eller misstänker att du skulle vara särskilt utsatt vid en brand kan du behöva öka din säkerhet där hemma. Bläddra vidare för att läsa om enkla åtgärder och andra saker som kan stärka skyddet i din bostad.

Enkla åtgärder

Det finns många enkla åtgärder som kan minska risken för brand där hemma. Om du har svårt för att själv genomföra dessa saker så kanske det finns någon som kan hjälpa dig? Det kan vara en närstående, granne eller andra. Kanske har du till exempel hemsjukvård eller stöd från socialtjänsten?

Testa brandvarnaren

I en majoritet av alla bränder där människor råkar illa ut så har fungerande brandvarnare saknats. Se därför till att det finns brandvarnare, och var noga med att testa dem! Om du har svårt att nå testknappen så finns det smarta produkter som kan hjälpa dig med det. Annars kan du också be någon om hjälp.

Tänk på!

Det behövs minst en brandvarnare på varje våning. Ibland behövs fler än så för att en brand ska upptäckas i tid.

Tips!

Det finns brandvarnare som kan kopplas ihop. När någon av dem upptäcker en brand så larmar allihop.

Kompletera med brandfilt och brandvarnare

Rekommendationen är att det ska finnas brandsläckare och brandfilt i alla bostäder.

Vid muskelsvaghet kan man även skaffa pulversläckare som är mindre och lättare än en 6 kilos pulversläckare, som annars rekommenderas i bostäder.

Tänk på!

Vid en brand är det viktigt att du först och främst tryggar dina utrymningsmöjligheter. Det händer att människor råkar väldigt illa ut när de försöker släcka en brand.

Ersätt levande ljus och lampor

Det är lätt hänt att glömma att släcka ljus. Därför kan det vara bra att byta ut vanliga ljus mot batteriljus. Det kan också vara en bra idé att byta gamla lampor som blir väldigt varma mot till exempel lågenergilampor.

Se över elektrisk utrustning

Att ersätta gammal elektrisk utrustning med ny kan vara ett bra sätt att minska risken för brand. Om en apparat har synliga skador, luktar bränt eller låter konstigt så kan det vara läge att byta ut den.

Möblera för snabb utrymning

Fundera över vad som kan hindra dig från att komma ut snabbt om det skulle börja brinna. Kanske kan en matta, en fätölj eller ett bord behöva flyttas för att inte vara i vägen?

Tips för dig som röker

Om du röker och samtidigt har rörelsesvårigheter, eller ofta röker påverkad av exempelvis alkohol, kan det vara bra att tänka lite extra på din säkerhet.

- Välj kläder som inte antänder så lätt. Exempelvis kläder i 100 procent polyester, siden eller ull. Det finns också speciella rökförkläden som du kan köpa, ibland via kommunen.
- Det kan vara lämpligt att ersätta tändstickor med tändare. Att tappa en tändare kan vara mindre farligt än att tappa en brinnande tändsticka.
- Om du röker i sängen eller i andra möbler med stoppning (soffor, fåtöljer mm) så kan du skaffa produkter med utökade brandkrav. Exempelvis särskilda påslakan, madrasser och kuddar. Sådana produkter minskar risken för brand, om du skulle råka tappa cigaretten.

Rökförkläde

Ytterligare skydd som du kan ansöka om

Kanske behöver du ett förstärkt brandskydd utöver de enkla saker du kan göra själv eller med hjälp av en anhörig? Läs igenom exemplen på skydd och fundera på om något eller några av dessa kan vara aktuella för dig.

Spisvakt

En spisvakt är en apparat som förhindrar att det börjar brinna genom att bryta strömmen till spisen, innan farlig uppvärmning sker. Ett bra skydd om du vet med dig att du ibland glömmet att stänga av spisen. Hos kommunen kan du ansöka om att få bostadsanpassningsbidrag för installation av spisvakt, alternativt kan du skaffa en själv.

Varseblivningshjälpmedel

Om du har svårt för att uppfatta larmet från en brandvarnare, exempelvis på grund av nedsatt hörsel, så kan du behöva ett varseblivningshjälpmedel. Till exempel så finns det dosor som du kan ha i sängen och som börjar vibrera vid larm, och lampor som börjar blinka. Regionen där du bor kan hjälpa dig att skaffa varseblivningshjälpmedel. Kontakta exempelvis en hörcentral.

Brandvarnare kopplad till trygghetslarm

Om du har ett trygghetslarm finns det i vissa kommuner möjlighet att ansöka om brandvarnare kopplad till trygghetslarmet. Det här skyddet kan vara aktuellt om du har svårt för att larma själv.

SMS-tjänst för hörselskadade och talskadade

För dig som är talskadad eller hörselskadad finns tjänsten ”SMS112”. Med denna tjänst kan du vid en nödsituation larma SOS genom sms. Du kan registrera dig för tjänsten hos SOS.

Automatiskt släcksystem

Ett släcksystem kan förstärka ditt brandskydd om du har stora rörelsesvårigheter. Det aktiveras automatiskt och begränsar snabbt en brand. Ett sådant system kan vara extra viktigt om du har rörelsesvårigheter kombinerat med svårigheter att hantera rökning på ett säkert sätt.

Spisvakt

Varseblivningshjälpmedel - vibrerande larmdon

Vart vänder du dig för att få ett förstärkt brandskydd?

Om du inte själv, eller med hjälp av närstående kan ordna ditt brandskydd kan du vända dig till kommunens biståndshandläggare. Om du behöver stöd med att komma i kontakt med handläggaren för att göra din ansökan, ta hjälp av någon i din närhet.

Checklista

Checklistan utgår från situationer som är vanliga när människor råkar väldigt illa ut vid bränder. Om du har hittat saker som kan behöva förbättras kan du använda råden i den här broschyren för att stärka ditt brandskydd. Nedan ger vi några exempel på frågor som handlar om en ökad risk för brand. Känner du igen dig i något?

- Lämnar du ibland spisen när du lagar mat?
- Händer det att du glömmet att stänga av spisen när du lagat mat?
- Har du brännbart material på eller vid spisen?
- Händer det att du är påverkad av till exempel alkohol när du lagar mat?
- Om du brukar tända levande ljus – tänker du på brandrisken då?
Exempelvis om ljuset är placerat nära något brännbart som kan antändas.
- Har du lampor som blir väldigt varma?
- Har du elektriska apparater som är gamla? Varningstecken kan vara att det finns skador, att det låter ovanligt eller luktar bränt.

Om du röker:

- Händer det att du tappar cigarett, tändare eller tändstickor?
- Händer det att du somnar med en tänd cigarett?
- Händer det att du är påverkad av läkemedel eller alkohol när du röker?
- Röker du i stoppade möbler? Exempelvis säng eller soffa.

Nedan ges några exempel på frågor som handlar om vikten av att snabbt kunna sätta sig i säkerhet vid en brand. Känner du igen dig i något? En brandvarnare varnar tidigt vid en brand, det ger dig möjlighet att agera.

- Har du fungerande brandvarnare i ditt hem?
- Kan du uppfatta larmet från brandvarnarna?
- Kan du utrymma själv vid en brand?
- Vet du hur du ska larma SOS vid en brand?

Läs mer om hur du skyddar dig själv
eller en närstående på [msb.se/brandskydd](https://www.msb.se/brandskydd)

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Foto: Omslagsbild: iStock, omslagets insida: Johnér, övriga bilder: Pavel Koubek Produktion: Le Bureau

Publ.nr MSB1669 - december 2020